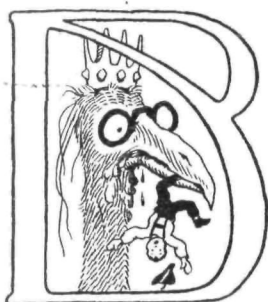

F. PALNAK:

Mačeha.

ilo je tam v beli hišici za gozdom. Velike košate bukve so šepetale v svojih vrhah, temne hoje in smreke so se smehljale, ko so švigale po njih ve-verice, se prekucavale, postavljale na glavo ter se dražile. Rade so jim dajale svoje češarke, iz katerih so trosile veверice seme po tleh. V senci, tej lepi gozdni senci je stala hišica; v hladu, prijetnem gozdnem hladu so živeli njeni prebivalci.

Ti njeni prebivalci! Oče je bil tu, dobri, skrbni oče; njegova žena je bila tu, pa dve hčerki: Marica in Anica. Marici je bila žena mati, Anica pa je očetov otrok iz prvega zakona. Pa je godla tudi tu, v tej prijazni beli hišici za gozdom stara pesem: Marico je imela žena rajša, ker je bila njena hči, Anici pa je bila mačeha, huda, huda mačeha, ki ni dala Anici belega kruha, sladkega mleka, tople obleke za zimo.

In tedaj je bilo v zimi; mrzli, trdi zimi. Ledene cvetke so se napravile na oknih, zunaj pa je škripalo pod stopinjo, in kolesa so cvilila po mrzli poti. Tako je bilo, ko je zaželela mačeha v svojem srcu Anici pogube.

»Pojdi, Anica«, ji reče, »pojdi v gozd za hišo; tam na prisoju na jasi, tam najdeš lepih, rdečih jagod. Prinesi mi jih košarico, in dobro ti bo v moji hiši.«

»Oj, mama, ljuba mama! Ne cveto zdaj rožice, ne rde se zdaj jagode. Kako naj jih najdem jaz, ko je jasa bela, ko je prisoje ledeno.«

»Pojdi, Anica, pojdi! Dobro ti bo v hiši, če jih prineseš; slabo zate, če se vrneš prazna.«

»Oj, mama, ljuba mama! Ne podite me na mraz, ko nimam tople obleke, ko imam le slabe čreveljce.«

»Pojdi in če ne dobiš jagod, se mi ne vračaj brez njih!«

Zaprla so se vrata za malo, drobno Anico, ki je zaplakala, pa so ji zmrzavale grenke solzice kar na temnih trepalnicah, kakor so pritekale iz temnih očkov, ko je koračila po tihem, mrzlem, mrtvem gozdu. Začudenost so jo gledale košate bukve; temne hoje in smreke so si šepetale povest o hudobnosti človeški...

Tedaj pa se razsvetli tani v temni gozdni daljavi, in do Anice pride žena, lepa, bela in tako mila, tako prijazna.

»Kam greš, deklica?« jo vpraša žena, ki je bila sama nebeška Marija. Še glasneje zajoče Anica, ko odgovarja:

»Mama — ne moja mama, druga moja mama — mi je naročila, da grem na prisoje, tja na jaso v gozdu ter nabere m rdečih jagod. Naj pa se nikar ne vračam domov, če jih ne najdem.«

»Pojdi,« ji reče Marija, »da boš stala naenkrat pred zlatimi vrati. Potrkaj na nje, in odprli ti bodo angelci.«

Rekla je, izrekla in izginila.

Anica pa je šla dalje, da bi naenkrat stala pred zlatimi vrati. Potrkala je, kakor ji je bilo rečeno, in glej: Odprli so ji angelci, in preden je kaj zaprosila, ji je podal eden od njih jerbašček najlepših jagod.

Vesela jih je prinesla Anica domov, a vesela ni bila mačeha, ko jih je ugledala. Bolelo jo je, da se je to pripetilo v mrzli, trdi zimi njeni pastorki in ne njeni hčerki, njeni Marici. Pa tudi Marica ni hotela zaostati za svojo polsestro, in kakor hitro je ostra zima malo odjenjala, je vzela jerbašček ter se odpravila toplo zavita in obuta v gozd.

»Še lepših bom nabrala kot Anica, ker rajša me ima mama, moja mamica.«

Šla je v gozd, kjer so se posmehovale košate bukve v topel kožušček oblečeni Marici in so si temne hoje in smreke šepetale o ošabnosti človeški.

Tedaj pa ji je prišla nasproti žena, stara in betežna.

»Kam greš, deklica?« jo vpraša žena, ki je bila sama nebeška Marija.

»Kaj tebi mar, kam grem, baba grda,« se ji prešerno zasmije Marica.

»Pa če hočeš že vedeti, tja, kjer je nabrala moja polsestra, naša Anica, v trdi zimi rdečih jagod.«

»Pojdi,« ji reče Marija, »da boš stala naenkrat pred železnimi vrati. Potrkaj nanje, in odprle se ti bodo.«

Rekla je, izrekla in izginila.

Marica pa je šla dalje, da bi naenkrat stala pred železnimi vrati. Potrkala je, kakor ji je bilo rečeno, in glej: prišle so hudobe, in jo raztrgale na drobne kosce.

Ni bilo nazaj ne Marice ne jagod, in mačeha, njena mama, je žalovala in žalovala, pa je od žalosti umrla.

Anica pa je živela, in dobro se ji je godilo pri očetu, dobrem in skrbnem očetu.

Molitev.

*Goro, gaj, doline
prvi mrak ovija —
zvon doni iz line:
Blažena Marija ...*

*Sapice zgovorne
v listih ne zaspijo,
njih se govorice
v dušo mi selijo.*

*Tiho, vedno tiši
log in gaj okoli,
a molitev glasno
duša moja moli ...*

Fran Žgur.